Nr. 71. Kraków, Poniedziałek 12 listopada 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 330 tys. Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 350 tys. Mkp. Zagranicą miesięczne 700.000 Mkp. Cena numeru 15.000 M.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 4.000 Mkp. Nadesłane 8.000 Mkp. Po kronice 10.000 Mk. Na pierwszej stronie i między giełdami 12.000 Mk. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe. — Ceny powyższe obowiązują od dnia z miany w nagłówku.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Na terenie całego państwa polskiego koleje funkcjonują normalnie

Warszawa, 12 listopada. Meldunki, które nadeszły ze wszystkich okręgów dyrekcji kolejowych, donoszą o zupełnem zlikwidowaniu strajku kolejowego na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Lwów, 12 listopada. „Słowo Polskie" donosi: W dniu dzisiejszym podjęto normalny bieg pociągów osobowych w okręgu dyrekcji lwowskiej.

Otwarcie szeregu filji P. K. K. P.

Warszawa, 12 listopada. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa podaje do wiadomości, że na skutek upoważnienia ze strony Ministerstwa skarbu z dn. 25 z. m. utworzone zostały dalsze, niżej wymienione zastępstwa Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, które w dniu 15 bm. rozpoczynają swą działalność: Miejscowość Buczacz, koresponduje z oddziałem w Stanisławowie za pośrednictwem powiatowej Kasy Oszczędności. Cieszyn koresponduje z Bielskiem na Śląsku za pośrednictwem Oddziału Polskiego Banku Krajowego, — Rypnin koresponduje z Płockiem za pośrednictwem Banku Współdzielczego i Współdzielni z nieograniczoną odpowiedzialnością.

Zawierucha rewolucyjna w Niemczech

Walki uliczne w Monachium — Atak na biura Kahra
Ludność po stronie Hittlera

Monachium, 12 listopada. Wzburzenie umysłów trwa w dalszym ciągu. Wczorajsza niedziela przeszła wśród niepokojów, manifestacyj i walk ulicznych. W licznych punktach miasta doszło do krwawych starć, między innymi przy koszarach, przy których umieszczone są biura jeneralnego komisarza państwowego Kahra. Tłum, w którego skład wchodziła też znaczna grupa studentów nacjonalistów, zaatakował koszary, pragnąc je szturmem zdobyć. W toku walki dwaj studenci zostali zabici. Walki na Marienplatz pociągnęły za sobą również znaczne ofiary w zabitych i rannych. Po ulicach krążą liczne silne patrole wojskowe. Na wielu miejscach są rozstawione karabiny maszynowe. Pogrzeb ofiar zaburzeń z przed kilku dni został odroczony. Ludność, jak się zdaje, naogół stoi po stronie Hittlera. Bardzo jest prawdopodobne ponowne jego wystąpienie. Hitler przebywa obecnie w Autenheim. Komuniści wyzyskują sytuację i podburzają tłum do gwałtów.

Likwidacja ministerstwa dla spraw żydowskich na Litwie

Kowno, 12 listopada. Prasa ryska podaje, że obecny rząd litewski, składający się z większości chrześcijańskich demokratów, projektuje w budżecie państwowym na 1924 r. sześciokrotnie zmniejszyć sumę, przeznaczoną na utrzymanie ministerstwa dla spraw żydowskich, co faktycznie równałoby się zupełnej likwidacji ministerstwa dla spraw żydowskich.

Rocznica odzyskania niepodległości

Z Warszawy donoszą: W piątą rocznicę powstania państwa polskiego odbyło się w kościele Św. Krzyża staraniem Zjednoczenia stowarzyszeń polskich Rzeczpospolitej nabożeństwo dziękczynne, w którem wzięli udział przedstawiciele władz państwowych wojskowych i miejskich. Członkowie byłej straży narodowej, byłej straży kolejowej, sokolstwo, młodzież oraz wiele publiczności. Po mszy św. wygłosił kazanie ks. Nowakowski, poświęcając wspomnienie chwili, w której naród zbrojnym odruchem przepędził najeźdźców. O godzinie 5-tej popołudniu w resursie urzędniczej odbyła się uroczysta akademja, na którą przybył marszałek Trąmpczyński i minister Smólski, prezydent miasta Jabłoński, członkowie misji wojskowej francuskiej, przedstawiciele misji japońskiej, generałowie, posłowie, senatorowie oraz grono zaproszonych. Po przemówieniu wiceprezesa Zjednoczenia stowarzysze polskich Niedzielskiego odczytano nadesłane z Francji depesze od Towarzystwa France Pologne od Ligi patrjotów francuskich. Odśpiewaniem roty zakończono akademję.

Dolar w Krakowie 1,830.000
Dolar w Warszawie 1,800.000

TELEGRAMY

Polityczna mowa Stressemanna

Berlin, 12 listopada. Stresseman wygłosił wczoraj popołudniu w Halle na zebraniu niemieckiego stronnictwa ludowego dłuższą przemowę. Kanclerz oświadczył, iż Niemcy znajdują się obecnie w stanie gorączkowym, spowodowanym naciskiem z zewnątrz. Radykalizm nie leży w charakterze niemieckim, lecz 5-letni ucisk podnieca go coraz silniej. Gdyby nie rozpacz niemieckiego ludu nie dałby on posłuchu szarlatanom. Zabierają nam wszystką ziemię, kolonie i flotę. Obecnie zaś węgiel i żelazo. Jak mają obywatele niemieccy uznawać autorytet rządy, gdy tego autorytetu nie uznaje zagranica. Nad Renem i w Ruhrze widzą obywatele niemieccy bezsilność państwa. Zdaje się jednak, że budzi się sumienie świata, zwłaszcza w Belgji i w Anglji. Straciliśmy wiele, ale honoru nie narazimy na szwank. Następnie omawiał kanclerz powrót niemieckiego kronprinza i stwierdził, że jest to niemiecka sprawa, do której rząd niemiecki nie pozwoli się mieszać nikomu. Z kolei omawiał Stressemann dążenie do utworzenia prawicowej dyktatury i stwierdził, że nietyle chodzi o formy ile o osobę dyktatora. Dążenia te zwracają się obecnie wyraźnie przeciw rządowi Rzeszy, któż jednak może mi zarzucić, że zgrzeszyłem przeciw narodowym dążeniom. Następnie mówił kanclerz o Hittlerze i Ludendorffie. Ubolewając, że stary niemiecki wódz połączył się z Hitlerem, który niema żadnych kwalifikacyj na dyktatora. Rząd Rzeszy do ostateczności pójdzie drogą porozumienia jak długo chodzi o wewnętrzne sprawy Niemiec. Rząd jest gotów pójść na rękę dążeniom krajów do stworzenia federacyjnej konstytucji Rzeszy. Niemcy muszą być dziś jednomyślne. Niestety, pojawiają się ciągle nowe trudności, zwłaszcza na polu sanacji skarbu. Wkońcu oświadczył mówca, że wszelkie dążenia sanacyjne Niemiec muszą pozostać tak długo iluzoryczne jak długo zagranica domaga się od Niemiec reparacji, które są finansowo niemożliwe do przeprowadzenia, a prawnie nieuzasadnione, skoro się bowiem zabiera Niemcom Ren i Ruhrę to dzieje się to bezprawnie. Istnieje mało nadziei, by nastąpiła tutaj zmiana. Niemiecki lud musi jednak poznać samego siebie i powrócić wielkość państwu.

Król grecki nie abdykuje

Ateny, 12 listopada. Były pełnomocny poseł grecki w Waszyngtonie, Russos, zwrócił się do króla i zaproponował mu, aby albo abdykował, albo opuścił częściowo kraj aż do chwili przeprowadzenia nowych wyborów oraz plebiscytu w sprawie ustroju państwowego. W odpowiedzi na tę propozycję król oświadczył, że nie podejmie żadnej inicjatywy i że całkowicie zastosuje się do opinji rządu. Król pozostawił też rządowi całą odpowiedzialność za rozwiązanie kryzysu gabinetowego, która nastąpi prawdopodobnie już w dniach najbliższych. Zaprzeczają też, jakoby król miał zwołać radę koronną na posiedzenie.

Wieczny ogień na grobie nieznanego żołnierza

Paryż, 12 listopada. Zgodnie z programem wczorajszych uroczystości na pamiątkę zawieszenia broni o godz. 18 generał Maginot zapalił na grobie nieznanego żołnierza płomień, który, poczynając od tej chwili będzie bez przerwy podtrzymywany.

Rozwój systemu bankowego u Sowietów

Dwa lata minęło z dniem 7 października od chwili, gdy w Rosji sowieckiej przystąpiono do odbudowy całkiem zniszczonego w czasie rewolucji i wojen domowych systemu kredytowego. Hasłem do tej odbudowy był dekret wszechrosyjskiego centralnego komitetu wykonawczego, nakazujący założenie banku państwowego (Gosbanku). Poprzednia finansowa polityka państwa sowieckiego w latach 1918—1921 była opanowaną jedynie myślą przebudowy całego życia gospodarczego Rosji na zasadzie bezpieniężnego ruchu handlowego. Dekret z 7 października 1921 był pierwszym krokiem rządu sowieckiego ku zorganizowaniu kredytu na podstawie nowej polityki gospodarczej.

Podczas pierwszej połowy roku 1921/22 był bank państwowy jedyną organizacją kredytową w państwie rosyjskiem. Już jednak w grudniu 1921 zostało postanowionem, że poza bankiem państwowym, który nadal miał pozostać ośrodkiem całego systemu kredytowego i pieniężnego państwa sowieckiego, należy utworzyć także i inne organizacje kredytowe dla rozmaitych gałęzi życia gospodarczego. Wkrótce potem zostały założone: wszechrosyjski bank zawodowy „Ukrainbank“, następnie południowo wschodni Bank towarzystwo akcyjne i cztery Towarzystwa wzajemnego kredytu. Znaczenie jednakowoż tych organizacyj kredytowych było jednakowoż bardzo małe i bilans ich wynosił zaledwie 3 do 5 procent bilansu państwowego. Poza tymi bankami zostały ponadto w tym samym czasie założone „Dałbank“ na Dalekim Wschodzie i bank ludowy w Gruzji.

Równo niemal w rok po założeniu banku państwowego zostało temuż przyznane dekretem z 11 października 1922 prawo emisji. Cały ciężar czynności banku państwowego nie spoczywał już więcej na kwotach państwowych, lecz został przełożonym na emisję banknotów. Przez to prawo nie ustała emisja pieniądza całkiem z rąk rządu sowieckiego, wziętą, państwo może i nadal emitować państwowe banknoty (ruble sowieckie) jak długo ono potrzebuje emisji, jako dodatkowego źródła dochodu. Wkrótce po wydaniu wyżej wymienionego dekretu zostaje założonym szereg nowych banków. W listopadzie 1922 zostaje otwartym bank dla handlu i przemysłu „Prombank“, w grudniu t. zw. pierwszy prywatny rosyjski bank handlowy „Roskombank“, w którym ma udziały już kapitał zagraniczny, w styczniu 1923 zostaje założonym moskiewski bank miejski „Moskowbank“, następnie zostają utworzonymi banki komunalne w Petersburgu, Wołogdzie, Charkowie i innych miastach. Poza licznymi nowo założonymi organizacjami kredytowemi państwowemi, półpaństwowemi, zawodowemi i prywatnemi rozszerzają istniejące wielkie banki swoją sieć filji. W dniu 1 września miał już bank państwowy przeszło 220 filij. Prombank 38, Wsekobank 24, Ukrainbank 16, Dalbank 9. Z końcem września liczono w przybliżeniu poza filjami banku państwowego przeszło 170 organizacyj kredytowych w związku republik sowieckich. Dzięki rozszerzeniu się systemu bankowego przekształcał się coraz bardziej i bardziej bank państwowy w centralny bank państw sowieckich, a przez to w ważny regulator państwowego życia gospodarczego. Ze wzrostem organizacyj kredytowych w republikach sowieckich zaznacza się również przyrost sum bilansowych tychże. Od 1 stycznia do 1 lipca br. suma bilansowa banku państwowego powiększyła się dwa i pół razy, suma bilansowa innych organizacyj kredytowych prawieże dwanaście razy. Aktywa banków, z wyjątkiem banku państwowego wynosiły 1 września b. r. przeszło 900 miljonów rubli, co przedstawia 90-krotny przyrost w porównaniu z 1 stycznia 1923. Również zaprowadzenie pełnowartościowej waluty czerwieńców otrzymały banki silną podstawę do swych aktywnych i passywnych operacyj i były przez to w możności wejść także w ścisłe stosunki z zagranicznymi instytucjami kredytowymi.

Na marginesie najnowszej literatury

W sztuce wogóle, a zatem i w literaturze, która nas tutaj zajmuje bliżej, nadszedł czas przewartościowania wszystkich dotychczasowych wartości — dosłownie — czas moralnego szukania nowych dróg, czy nowej drogi.

Ten punkt widzenia, ten sposób zapatrywania się na całą sprawę, jest dzisiaj tak powszechny, tak — można użyć tego wyrażenia — wszechstronnie, stwierdzony, że, sądzą, dłużej się nad tem nie ma powodu rozwodzić.

Chodzi o rzecz inną. Chodzi o stwierdzenie, odszukanie i zdeterminowanie tej młodej literatury polskiej cech zasadniczych które jej piętno tej nowości nadają i które ją od tego wszystkiego, co się na polu literatury już działo, — wyróżniają.

Po pierwsze wpada w oczy w młodej poezji polskiej żywiołowy, rozrzutny jej rozpęd, ruchliwość, niespokojność, wręcz zamęt, prawdziwe rozpętanie się niczem nie skrępowanej młodości, która się upiła sama sobą na śmierć — do utraty przytomności i której się właśnie z tej obłąkańczej racji, dymi w biały dzień z kochanego i rozczochranego czuba.

Weźmy tylko za przykład całą słoneczną twórczość Wierzyńskiego w dużej mierze Tuwima, Lechonia, Iwaszkiewicza i innych. Czy sam ów djabelny rozpęd — samo rozkoszne zwarjowanie— jest dowodem skończonego artyzmu, czy sama pewność siebie i rozmachanie się piórem zerwikapturem — czy samo szaleńcze upicie się „wzmocnioną“ poezją na gorąco i prychanie z tego rozkosznego powodu na świat cały, jest skończoną, dojrzałą twórczością artystyczną, to już rzecz inna. Pięknem w poezji (i poza nią) nazwałbym raczej idealnie harmonijny spokój i zrównoważenie — jednolitości formy — raczej kamienny bezruch i posągowy spokój, niżeli krzepki, ale nieokiełzany chaos, niemniej jednak chaos ów właśnie i rozpętanie jest dowodem burzy, która się rozpętała w piersiach ludzkich — burzy, przez którą trzeba koniecznie przejść — bo nie ma już **innego wyjścia!**

I nie ma już mowy o spoczynku! **Głód tworzenia i wola czynu z jednej — a nieświadomość drogi z drugiej strony** bywają zwykle szrankami walki o nową sztukę.

Potem — kiedy się znajdzie jakieś wyjście, nadejdzie pewnie owa potrzykroć błogosławiona i potrzykroć święta „godzina cudu“ — czas ziszczeń!

Dlatego to cała buntowniczość młodej poezji polskiej, cała jej krnąbrność, niekarność i rozhukanie, będąc dowodem siły i młodości — jest — co za tem idzie — zapowiedzią zwycięstwa.

Zresztą — przecież nie o rozwalanie głowami murów tutaj chodzi, a o zdobywanie słowem ludzkiem serc ludzkich, które i dzisiaj jeszcze, wyjątkowo tylko są żelazo-betonowe. I dobrze jest młodej twórczości polskiej z tem jej nieokiełzanem wierzganiem i parskaniem na wsze strony — upiła się własną młodością i radością życia, zachłysnęła się powietrzem do syta — na zatracenie — i drży teraz jak młoda klacz na całem ciele i wali co sił muskularnemi nogami o ziemię — rżnie w pysk na odlew (z pańska?) Każdemu komu się to nie podoba, gwiżdże na cały świat, jak amerykańska lokomotywa, rada, że się jej w cylindrowym brzuchu przelewa wrząca woda — i pędzi przed siebie — sama nie wiedząc gdzie — na razie — na oślep!

Pędzi, bo jest młoda, silna, zdrowa, bo ma prawdziwą czerwoną krew w szybko i silnie pulsujących żyłach i ślicznych, najśliczniejszych dwadzieścia lat!!

Kto nie wierzy, niech zmierzy!!

Strona za stroną, wiersz po wierszu, zwrotka po zwrotce, zdanie po zdaniu, słowo po słowie, nic — tylko szeroka, zdrowa, promienista, słoneczna, perlista, musująca, młoda, rozkosznie krzepka butna i rogata pieśń wesela, pieśń prężących się muskułów rozkosznego, rozczochranego chłopczyska, któremu się już w kolebce ukazała muza i który teraz oto na śmierć w niej zakochany, światu całemu dumnie głosi, że oto nadszedł dzień, w którym się dopiero narodziła poezja. Poezja jest jak rozhukane, pieniące się, morze. Świeże, mokre, całujące się rymy, litera literze włazi na wydęty brzuch, uśmiechnięte, zachlapane zdania roztrącają się zaróżowionemi od biegu łokciami, a na brzegu stoi rozkraczone bardzo nieprzyzwoicie chłopczysko, zgrzane, zziajane, wypluskane, rozpląsane, pijane tą słoną kąpielą i wali się po obrośniętych udach okrutnemi pięściami co sił, co ducha, co życia i woła sobie w nieskończonej swojej, w najpiękniejszej swojej radości z młodości na wiatr, na świat, na wodę, że ma dziwną poetów urodę, a serce gorące i młode.

Nie dziw więc, że się starzy, schorowani ludzie oglądają z okropnem zdziwieniem.

Trudno. Trudno.

Nie ma innej między ludźmi różnicy, jeno wiek, jeno wiek.

Wiesław Wohnout.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 12 listopada

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	9/XI.
P. T. H. I—V em. . . .	250—285	243—247
„Impex"	8,5—8,75	8.—8,1
„Pharma" (B. Jawornicki)	280	200—205
Bracia Rolniccy I em. . .	175	175
„Polski Glob"		
C. Hartwig. Poznań . . .		
Żegluga Polska	53.5—60	45—60
Zieleniewski I—IV em. . .	8275 8325	7700—8100
Warsz. Parowozy I—III em.	260—275	220—230
H. Cegielski, Poznań I—IX	630—640	550—560
„Potęga" Tow. huty żel. .		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em. . .	280—330	280—310
„Pocisk"	360	
Automotor	300—325	300
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	7700—8100	7250—7300
Siersza	5100—5300	4900—5200
Tepege I—IV em.	2400—2500	2500
Polska Nafta	200—240	175—190
Oikos		
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	290—300	250—255

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	9/XI.
Pezet		
Strug	400—500	310—400
Syndykat Kosz., Kraków .	155	160—170
Tłuszcze Trzebinia	2700—2750	2200—2300
„Krakus" I—VI em. . . .	380—400	330—350
Porcelana Cmielów . . .	630—700	480—510
Fabr. cukru w Chodorowie .	3800—3900	3000—3200
Elektr. Siersza I—IV em.	150—180	130—110
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski . . .	270—100	240—260
Fabr. kapel. w Myślenicach		155—160
Bank Przemysłowy I-VIII	400—430	295—305
Bank Hipoteczny		440
Bank Małopolski	575—600	575—600
Ziemski Bank Kredyt. . .	100—125	80—85
Powszechny Bank Kredyt.	33—40	26—30
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV	65—90	
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	2800	2000—2040

Kraków, dnia 12 listopada. — Względna stabilizacja kursu marki polskiej, trwająca już od kilkunastu dni sprawiła, że na rynku walutowym ujawnia się wielka rezerwa, a spekulacja, nie mogąc liczyć więcej na duże zyski w obrotach walutowych, całą że się tak wyrazimy — „siłą pary" rzuciła się do eksploatacji rynku efektów. Odnośnie do efektów zwyciężył obecnie na całej linji optymizm spotęgowany zwłaszcza likwidacją strajku generalnego. Po kilku dniach niepewności i chwiejności, spowodowanej tragicznemi wypadkami 6 listopada, zawitał na salę giełdową nastrój pogodny. Dzisiejsze np. zebranie na giełdzie efektów przypominało czasy najgorętszej haussy. Obroty były niezwykle liczne, a zaofiarowanie tylko w małej części pokrywało olbrzymie zapotrzebowanie. Pokup silny, zwłaszcza na akcje przemysłu metalurgicznego.

Trzebinia żelazo i Zieleniewskiego, następnie przemysłu górniczego i cukrowego. Zwyżkowały prawie wszystkie papiery, przyczem stosunkowo najmniejszą zwyżkę wykazały papiery arbitrażowe, zależne siłą rzeczy od notowań wiedeńskich.

W ogólnej tenedencji zwyżkowej również akcje handlowe i bankowe, przyczem zwyżkujące kursa jednych papierów pociągały za sobą zwyżkę drugich, dotąd silnie zaniedbanych papierów.

Na pogiełdzie również nastrój silny, przyczem charakterystycznym był brak towaru. Kursa ultimowe bardzo wysokie, np. Gazy 22 miljony.

Na ogół horoskopy dla efektów przedstawiają się pomyślnie. Po okresie niedoceniania wartości angażowanie kapitałów w efektach coraz silniej ujawnia się świadomość, że obroty akcjami przy pewnej znajomości rzeczy przynieść mogą jednak znaczniejsze zyski, aniżeli np. unieruchomienie w walutach przy ucieczce od marki polskiej. Stąd owo ożywienie na rynku efektów, które należy powitać z zadośćuczynieniem temsamem, z jakiem witać należy każde osłabienie się tendencji na rynku pieniężnym i stabilizacją kursu marki.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Gazy 19.000 płacono bez towaru. Jaworzno drobne 16.250—17.000. Chybi 5.800—6.000. Len 380—400. Lokomotywy 270—290. Silesia 2.300. Krosno nafta 750 płacono.

WALUTY I DEWIZY W BANKOWYCH OBROTACH.

W dniu dzisiejszym dokonywano następujących transakcyj w obrotach bankowych:

Waluty: Dolary 1,800.000—1,830.000.

Czeki: Nowy Jork 1,800.000—1,810.000. Zurych 318.000—320.000. Paryż 101.000—99.000. Amsterdam 690.000. Wiedeń 25.50—26.50. Praga 51.500—52.000.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 12 listopada. Giełda. Akcje. Cyfry w tysiącach mkp. Bank powsz. kred. 50—55—50, Bank dla handlu i przem. 1400, Bank zjedn. ziem pol. 800—825, bank współdzielczy 1200—1300, Bank handl. Warszawa 2900, Bank przem. Lwów 400—400—475, Bank zw. sp. zarobk. 3200—3450, Bank zw. ziemian 130—176, Cerata 120—250—200, Puls 270, Wildt 330—375—340, Cukier Warszawa 4400—4500—5200, Częstocice 22000 24000—25000 Firley 275—270, Cegielski 610—650—620, Modrzejów 11000—8500—9200, Rudzki 2200—1700—1800, 2300, 1900, 2000, 2100 2360 1900 2160; Parowozy 400—280—290 V 275—240—245, Zawiercie 370000, Żegluga 150—205, Elektryczność 2000—2200—1950 Spirytus 1600—2000—1650, Polska nafta 225—210, 215, Lenartowicz 67—61—62, Siła i Światło 535—490—510, Norblin 975—1100—1000, Belpol 55—65, 50, PTE 175—185—165, Unia 5500—58000, Sole potasowe 3400, Kijewski 2300—1950—2200, Czersk 2000—2400—2150, III 1150—875—925, Gosławice 1550—1400—1450, Michałów 1350—1200—1275, Łazy 150—135, Węgiel 5400—5500—6000—6300—6100—6150—6350, Lilpop 480—590—680—630, Ostrowiec 12500—10200—11000, Ron Zieliński 600—580—590—550—525—550. Pocisk 380—360—370, Zieleniewski 9000—8600, Żyrardów 325000—265000 Borkowski 380—410—400. Jabłkowscy 130—140—110, Polbal 80, Haberbusch 5500—4300—4400, Pustelnik 550—575—560. Trzebinia 250, Polski przem. naft. 600—650, Skóry 100—120, Konopie 325—320, Polloyd 65—75—70, Fitzner et Gamber 6000—7000 do 6400, TPG 3000, Maszyny rol. 210—230.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 12 listopada. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych 1,800.000—1,795.000 sp. 1,813.000 k. 1,777.000. Dolary kanadyjskie 1,780.000 Korony czeskie 51.000. Frank złoty w kupnie 343 tys. Bony złote 285.000—295.000—290.000. Pożyczka złota 1,900.000—1,950.000—1,925.000. Miljonówka 5.145.

Czeki: Belgja 87.500 sp. 84.300 k. 86.700. Holandja 675.000. Londyn 7,850.000—7,900.000—7,875.000 sp. 7,955.000 k. 7,795.000. Nowy York 1,795.000—1,790.000 sp. 1,808.000 k. 1,772.000. Paryż 98.000—99.750—99.000 sp. 100.000 k. 98.000. Praga 51.950—51.500. Włochy 78.750. Wiedeń 25 sp. 25 i 1 czwarta k. 24 i 3 czwarte. Szwajcarja 316.500—315.000 sp. 318.000 k. 312.000.

Dzisiejsza giełda lwowska

Lwów, 12 listopada. Kursa orjentacyjne w ciągu zebrania. **Chodorów 3700. Górka 7750. Gafota 85000. Browary 9300. Cegielski 650. Jaworzno 17.500—17.000. Gazy 22.000—20.000. Chybi 6.800—7.600. Czechowice do 460. Gazolina 1.900. Przeworsk 100.000. Len 420.**

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 12 listopada. Telegram czesko-słowackiego biura prasowego. Giełda z godziny 9-ej. Berlin (nie notowany), Holandja 215.75, Nowy Jork 569, Londyn 24.88, Paryż 31.60, Medjolan 24.75, Praga 16.42 i pół, Budapeszt 00.3, Bukareszt 2.75, Belgrad 6.55, Wiedeń i korona austr. 00079.6.

Giełdy pieniężne

Nowy York, 10 listopada. Giełda pieniężna. Kurs dzienny nominalny. Przekaz na Londyn 438.62 Przekaz na Londyn na 60 dni 435.62. Przekaz na Paryż 558, Przekaz na Amsterdam 37.90. Przekaz na Kopenhagę 16.79. Przekaz na Pragę 2.89, Przekaz na Berlin 40 za biljon w płaceniu, w żądaniu 45 za biljon.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 10 listopada. Giełda metalowa: srebro zagraniczne 63.38, miedź elektrolitowa 13—13 i jedna trzecia, cyna 48.25, cynk 675, żelazo 2225, blacha 550.

Giełda produktów: nafta w beczkach 1690. nafta w tankach 700. nafta stand white 14. nafta credit balance 275, terpentyna 94. terpentyna savannah 86 i trzy czwarte

Giełda produktów spożywczych: Kawa loko 11 i jedna szesnasta, na grudzień 826, na styczeń 782, na marzec 762, na maj 747, smalec 14.50, łój 8 i jedna ósma, olej bawełniany loko 1199, olej bawełniany na grudzień 1118, cukier centryfugowy 537.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

Bukareszt. 12 listopada. Nastąpiła tutaj eksplozja składu amunicji we forcie Domnestu. Jest 40 zabitych.

Kronika gospodarcza

ODKRYCIE ŹRÓDEŁ GAZU ZIEMNEGO KOŁO KLAUSENBURGA. W odległości 8 km. od Klausenburga zostało odkrytem źródło gazu ziemnego. Koszta połączenia tego źródła z miastem są oceniane na 50 miljonów lei.

NADZWYCZAJNE ZBIORY ŚLIWKOWE. Z Belgradu donoszą, że w drugiej połowie września zostało zebranych w Serbji i Bośni przeszło 9 miljonów kg śliwek. Dotychczas zostało eksportowanych zagranicę 1.5 milionów kg śliwek i 160.000 kg konserw śliwkowych.

ZAMIERANIE PRODUKCJI PIWA. Wobec zamierającej produkcji piwa, przemysł piwowarski przygotowuje się coraz intenzywniej do pracy słodowania jęczmienia na eksport. Według obliczeń przemysłowców wywóz ten osiągnie w kampanji 1923—24 r. 5000 wag. 10-tonowych.

POŻYCZKA RUMUŃSKA W ANGLJI. Rumuński minister finansów rozpoczął rokowania z angielską grupą finansową, która ma udziały w fabrykach Reszica, w celu uzyskania pożyczki w kwocie 3 milcnjów funtów szterlingów.

ROSYJSKA PRODUKCJA CUKRU. W r. 1923 zostało przeznaczonych do rafinacji 7,200.000 pudów cukru i rozdzielonych między siedem czynnych rafineryj cukrowych. Rafinacja cukru rozpocznie się w początkach listopada.

PRZEMYSŁ CUKROWY W ROSJI. W połowie b. m. było w Rosji uruchomionych 72 cukrowni. Produkcja cukru w bieżącym roku w Rosji wynosi dotąd 800,000 pudów.

PRZEMYSŁ CUKROWNICZY NA UKRAINIE. Na Ukrainie pracuje obecnie 92 cukrowni. Przeważna część ich znajduje się w Charkowie, Kijowie i na Podolu.

NIEMIECKA HANDLOWA INWAZJA DO ROSJI. Na podstawie oficjalnych danych komisarjatu handlowego w Moskwie w ub. tygodniu Rosja wydała 25 pozwoleń dla poważnych niemieckich firm eksportowych na otwarcie towarowych składów w Rosji. Należy zaznaczyć, że każda z powyższych starała się o takie pozwolenie, któreby obejmowało rozgałęzienie agentur w różnych miastach rosyjskich.

FRANCUSKIE POŻYCZKI ZAGRANICZNE. „European Commercial" donosi, iż pożyczkę francuską otrzymają głównie: Polska, Rumunja, Czechosłowacja, Jugosławja, Węgry i Austrja. Przydzielane kredyty będą zagwarantowane przez faktyczne zyski, jak monopole, lasy i t. d. Francji interes leży w odbudowie środkowo-europejskich państw. Francuski kapitał prywatny włożył olbrzymie sumy do przedsiębiorstw naftowych, węglowych i fabrycznych tych państw.

FIŃSKI PAPIER DLA ROSJI. Rząd sowiecki zakupił ub. tygodnia w Finlandji 136.400 pudów papieru.

KRONIKA

W jesienny dzień

Październikowe słońce ostatnie ciepłe blaski posyła zamierającej w tęsknocie ziemi. W powietrzu, przesyconem wonią ostatnich jesiennych kwiatów i więdnących liści, kołysze się melancholja, i mgła zadumy opada na ludzkie stroskane czoła. Z cichym szelestem lecą mieniące się złotem i czerwienią liście, z cichym szelestem skrzydeł odlatują marzenia z serc, grążących się w zwątpienie i żal. Coraz smutniej i coraz żałośniej na świecie.

Idzie zima, mrożąca resztę nadzei, złudzeń i wiośnianych snów.

Ale ty, o serce ludzkie, niepożytą nosisz w sobie moc! jako te kwiaty gasnące, zakwitniesz z wiosną nową, jako te drzewa bezlitosne, zazielenisz się znów, albowiem dano ci na wieki przechodzić od rozpaczy do radosnego szału i mieć w sobie odbicie wszystkiego, co jest śmiertelne i co jest nieśmiertelne. **Jan Czesław Sikorowicz.**

CENA PRĄDU ELEKTRYCZNEGO została oznaczona na czas od 12—17 bm. na 140.000 za jeden kilowat.

ZMIANY W POLICJI PAŃSTWOWEJ. Kierownictwo wydziału bezpieczeństwa przy województwie objął p. Krupiński, były dyrektor policji, urzędowanie po p. Rękiewiczu objął prowizorycznie radca dr. Styczeń.

NA WCZORAJSZEM POSIEDZENIU KLUBÓW PARLAMENTARNYCH RADY MIEJSK. uchwalono we wtorek 13 bm. o godz. 12 w poł. odbyć żałobne posiedzenie rady miejskiej z powodu zajść 6 listopada.

KOMISJA EGZAMINACYJNA DLA RACHUNKOWOŚCI PAŃSTWOWEJ. Przy Województwie krakowskiem ustanowioną została Komisja egzaminacyjna dla rachunkowości państwowej.

Kandydaci winni wnosić podania o przypuszczenie do egzaminu na ręce kierownika Oddziału rachunkowego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie ul. Basztowa L. 22 II. p. drzwi Nr. 10 jako przewodniczącego Komisji.

Kronika policyjna

CHCIAŁ MIEĆ GĘŚ NA ŚW. MARCINA. Piotr Mroszkiewicz został przytrzymany przez posterunkowego, ponieważ skradł w Czyżynach gęś z komórki nieznanego właściciela.

KRADZIEŻ. Pułkownikowi W. P. p. Ludwikowi Zawadzie skradziono z zamkniętego strychu z dwu kufrów, które rozbito siodło oficerskie i garderobę.

SAMOBÓJSTWO INWALIDY. W sobotę wieczorem zawezwano pogotowie do Józefa Dziemby, inwalidy, przybyłego z Warszawy, który usiłował popełnić samobójstwo przez powieszeni się w sieni kamienicy l. 16 przy ul. Florjańskiej. Nieszczęśliwego zdołano z trudem odratować, poczem umieszczono go w szpitalu św. Łazarza.

ZBŁĄKANE DZIECKO. Do urzędu policyjnego przyprowadozno dziecko płci żeńskiej, liczące lat 3, które błąkało się po plantach koło ul. Franciszkańskiej. Zabłąkana dziewczynkę umieszczono w żłóbku miejskim do czasu zgłoszenia się po nią rodziców.

NASZE SŁUŻĄCE. Chmielówna Władysława, lat 17, służąca, została przytrzymaną, będąc bowiem w służbie u Kazimierza Lankosza, skradła na szkodę swego służbodawcy półtora metra flaneli wartości 15 miljonów mkp

PLAGA KRADZIEŻY STRYCHOWYCH. Na strych domu przy ul. Wrzesińskiej l. 6 włamano się w nocy z 10 na 11 bm. i skradziono na szkodę Leopolda Chociszewskiego 1 zarękawek czarny, 2 czarne wełniane suknie, 2 halki wełniane oraz bieliznę na szkodę zaś Tadeusza Rojka znaczną ilość bielizny. — Szkoda ogólna wynosi około 250 miljonów mkp. Dochodzenia w toku.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^1/_2$)

Poniedziałek: „Nauczycielka".
Wtorek: „Nauczycielka".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)

Poniedziałek: „Pokojówka szuka miejsca".
Wtorek: „Pokojówka szuka miejsca".
Środa: „Pokojówka szuka miejsca".

OPERA i OPERETKA (początek o g. $7^1/_2$)

Poniedziałek: „Szalona Lola".
Wtorek: „Szalona Lola".

ZE SPORTU

Praga, 10 listopada. Sparta — Deutscher Fussbal Club 4:1 na rzecz Sparty. Gra równorzędna.

Berlin, 10 listopada. Półn. Niemcy — Berlin 4.2.

Lipsk, 10 listopada. Połud. Niemcy — Środk. Niemcy 3:0.

Londyn, 10 listopada. Anglja — Irlandja 3:0.

Budapeszt, 10 listopada. M. F. K. — M. T. E. 1:1. Törökwes — Kispesta 4:0, 33 — Vasas 5:0. S. T. C. — Zaglo 2:0.

Wiedeń, 10 listopada. Rapid — Admira 2:0. Vienna — Amatorzy 1:1. Hakoah — Simering 1:1. Na czele rozgrywki o mistrzowstwo kroczy Rapid z 14 punktami potem Amatorzy i Simering z 12 punktami. Vienna z 11 punktami.

ZE ŚWIATA

YPERN ODBUDOWANE. Zniszczone w czasie wojny miasto belgijskie Ypern zostało obecnie już odbudowane. Koło odbudowy miasta pracowało 100 tysięcy robotników. Wystawiono 7000 domów mieszkalnych, opatrzonych we wszystkie nowoczesne urządzenia techniczne. Ze zniszczonych Sukiennic pozostały tylko ruiny, które zostały umocnione i pozostawione na pamiątkę. Również przepiękny kościół św. Jakuba został odbudowanym.

OSTATNI WYSTĘP BATTISTINI'EGO. Znakomity, światowej sławy baryton włoski Mattia Battistini zakończył onegdaj swe publiczne występy. Pożegnalnym przedstawieniem Battistiniego była „Tosca", odegrana w królewskiej operze w Sztokholmie, gdzie śpiewając arję S. Carpii był Battistini żegnany z niebywałym wprost entuzjazmem.

STOLICA APOSTOLSKA ZACZYNA SIĘ INTERESOWAĆ MEDJAMI. Z Gracu donoszą, iż Marja Silbert, mieszkanka Gracu, która do niedawna wzbudziła podziw swymi zdolnościami psychofizycznymi u badaczy angielskich, została zaproszoną do Rzymu. Zaproszenie zostało wystosowane ze strony najwyższych kół watykańskich.

MIŁOŚĆ WYMUSZONA ZAPOMOCĄ HYPNOZY. W Budapeszcie wydarzył się następujący, niezwykle sensacyjny wypadek. Oto żona pewnego znanego muzyka została przed dwoma laty zahypnotyzowaną w pewnym lokalu nocnym przez znajomego jej męża skrzypka, początkowo hypnoza była użytą w celach leczniczych, później jednakowoż w celu wymuszenia na ofierze miłości ku hypnotyzerowi. W tym samym czasie wmówił suggestywnie skrzypek mężowi ofiary, iż on jedynie jest jego przyjacielem, poczem zmusił tegoż, by pozwolił mu się zajmować żoną. Przez ciąg dwóch lat pozostawali muzyk i żona w ciągłym transie, wreszcie hypnotyzer wymusił na swej ofierze, iż ta bez niego żyć nie mogła. Młoda kobieta poczęła jednakowoż popadać w coraz częstsze ataki histeryczne, wreszcie w czasie famijlinego zajścia nieszczęsna ofiara, dowiedziawszy się, iż zbrodniarz zamierza ją opuścić zażyła większą dozę chininy. Lekarzom udało się tylko z wielką trudnością przywrócić ofiarę do życia. Zagadkę wyjaśnił dopiero znajomy lekarz i hypnotyzer znany. Wówczas policja interwenjowała. Przywrócona zaś do stanu normalnego nieszczęśliwa para małżeńska opowiadała władzom śledczym niebywałe wprost szczegóły z 2-letniego dramatu. Przy tej sposobności wyszło na jaw, iż ofiarą hypnotyzera padła już niejedna młoda kobieta i które tylko w obawie kompromitacji nie oddały sprawcy zbrodniczych praktyk władzom policyjnym.

Tragedja Europy

Ciekawa książka ekspremjera włoskiego Nittiego

Ekspremjer Francesco Nitti wydał książkę pod tytułem „Tragedja Europy" ilustrującą stosunki polityczne w Europie za ubiegłe 10-lecie. Autor podziela całkowicie poglądy polityczne Lloyd George'a. Napada ostro na Francję i nazywa jej politykę rujnującą nietylko Niemcy, lecz całą pozostałą Europę. Według Nitti'ego polityka Francji zniszczyła pokojowe usiłowania Anglji i wzmogła niszczycielski przemysł wojenny. Nitti zestawia dalej różnice, jakie dzieliły politykę Lloyd George'a i taktykę Poincarego, dążącego, zdaniem autora, do zniszczenia ekonomicznego Niemiec, co miało spowodować dezorganizację finansową nietylko Niemiec, ale i innych państw Europy. Nitti rozwodzi się bardzo szeroko nad niedolą i trudnem położeniem Niemiec, od których, jak pisze, ściąga się około 45 miljardów złotych marek. Autor posuwa się jeszcze dalej w germanofilskim tonie swej pracy, twierdząc, że polityka francuska, która sprowadzi jego zdaniem, niewątpliwie ruinę w całym szeregu państw, musi doprowadzić do kompletnego fiasca. Nitti napada również na Stany Zjednoczone, którym przypisuje częściowo dopuszczenie do chaosu w Europie.

Ze Związku przemysłowców

Zachodniej Małopolski

Z PRZEMYSŁU CERAMICZNEGO PRZY ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW ZACH. MAŁOPOLSKI. Dzisiaj odbędzie się posiedzenie Wydziału Sekcji przemysłu ceramicznego w sprawie podwyżki płac robotniczych w przemyśle ceramicznym na drugą połowę miesiąca października i pierwszą połowę listopada.

DNIA 13 BM. o godz. 6 wiecz. odbędzie się w lokalu Związku Przemysłowców posiedzenie wszystkich przewodniczących sekcyj zawodowych w sprawie omówienia regulacji wkładek członków, zastanowienia się nad sytuacją wytworzoną w przemyśle na skutek gwałtownego spadku marki, oraz w sprawie sytuacji w przemyśle, wywołanej ostatnimi strajkami robotniczemi.

DO WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW. Dyrekcja Związku uprasza wszystkich członków Związku o jak najszybsze przesłanie wykazów płac robotniczych za miesiąc październik według wzoru przesłanego członkom przez biuro Dyrekcji Związku. Wykazy te są konieczne dla ustalenia statystyki płac robotniczych i poinformowania o tem członków Związku.

W SPRAWIE WSKAŹNIKA DROŻYŹNIANEGO. Na zapytania członków w sprawie zastosowania wskaźnika drożyźnianego obliczonego za miesiąc październik w wysokości 186% komunikuje niniejszem Dyrekcja Związku, że wskaźnik ten ma być zastosowany do płac robotniczych dopiero w miesiącu listopadzie o ile nie istnieją odrębne indywidualne umowy.

KALENDARZYK GIEŁDOWY

PODWYŻKA KAPITAŁU AKCYJNEGO.

„Agrumaria" Spółka Akcyjna Importowo-Eksportowa w Warszawie — o 200.000.000 Mkp. czyli do 300.000.000 Mk. przez V emisję 40.000 sztuk nowych akcyj.

Zakłady Przemysłowo - Ogrodnicze „Marynin" Spółka Akcyjna w Warszawie — o 100.000.000 Mkp. czyli do 250.000.000 Mkp. przez V emisję 20.000 sztuk nowych akcyj.

„Syndykat Rolniczy w Hrubieszowie, Spółka akcyjna" w Hrubieszowie — o 410.000.000 Mkp. czyli do 440.000.000 Mkp. przez II emisję 41.000 sztuk nowych akcyj.

„Związek Producentów Ryb, Spółka Akcyjna" w Warszawie — o 100.000.000 Mkp. czyli 140.000.000 Mkp. przez II emisję 100.000 sztuk nowych akcyj.

„Bank Naftowy" S. A. we Lwowie o 700.000.000 Mkp. czyli do 750.000.000 Mk. przez emisję 700.000 sztuk nowych akcyj.

„Towarzystwo Przemysłu Włókienniczego „Silko", Spółka Akc. w Warszawie — o 300.000.000 Mkp. czyli do 500.000.000 Mkp. przez II emisję 30.000 sztuk nowych akcyj.

Towarzystwo Ubezpieczeń „Zjednoczenie" Spółka Akcyjna w Warszawie — o 100.000.000 Mkp. czyli do 112.000.000 Mkp. przez emisję 200.000 sztuk nowych akcyj.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Podwyższenie kar za zwłokę od zaległych podatków i opłat

Sejm i Senat uchwaliły ustawę o podwyższaniu kar za zwłokę w uiszczaniu podatków i opłat. Ustawa zacznie obowiązywać z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw. R. P., które nastąpi w dniach najbliższych.

Wprowadza ona kary w wysokości 5% dziennie, w miejsce dotychczasowych 10% kar w stosunku miesięcznym.

Wobec tego od dnia ogłoszenia ustawy obliczane będą od wszelkich zaległości kary za zwłokę po 5% dziennie, a tylko od zaległości powstałych przed ogłoszeniem ustawy, będą pobierane kary w wysokości 10% miesięcznie, a to po dzień ogłoszenia Ustawy.

Z POLSKI

LISTY PŁATNICZE PODATKU MAJĄTKOWEGO. Magistrat stoł. król. miasta Krakowa podaje do publicznej wiadomości, że w myśl przepisu § 8 rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 8 października 1923 Dz. u. P. Nr. 105 tudzież okólnika Izby skarbowej z dnia 17 października 1923 L. 9491/II wyłożono do przeglądu w Komisarjacie V Magistratu w Podgórzu jedną listę płatników zaliczki na poczet podatku majątkowego obliczony na podstawie podatku przemysłowego tudzież jedną listę płatników zaliczki na poczet podatku majątkowego obliczonej na podstawie podatku gruntowego z okręgu III Inspektoratu skarbowego obejmującego Dz. 10, 11, 21 i 22. Zaznacza się równocześnie, że wzmiankowane listy można przeglądać w czasie od 10 listopada do 10 grudnia b. r. w godzinach urzędowych od 11 przedpołudniem do 1 popołudniu.

NOWE MNOŻNIKI CELNE. W najbliższych dniach ogłoszone będzie rozporządzenie, podnoszące mnożniki celne: normalny z 210 tys. do 360 tys. marek i ulgowy z 160 tys. na 270 tys. mk.

PRZEMYSŁ A ZAPOTRZEBOWANIE ARMJI. — Przy departamencie Xtym przemysłu wojennego Ministerstwa Spraw Wojskowych powołano do życia komitet doradczy w sprawach przemysłu wojennego celem wyrażenia opinji we wszystkich sprawach, dotyczących przemysłu oraz przygotowania dla potrzeb wojska i wojny. W skład komitetu doradczego wchodzą przedstawiciele najważniejszych związków przemysłowych i fabrycznych oraz przedstawiciele świata naukowego. Listę związków, których przedstawiciele będą mogli być członkami komitetu, przedstawi ministrowi Spraw Wojskowych szef administracji armji. Ponadto szef departamentu przemysłu wojennego powoływać będzie w miarę potrzeby do pracy komitetu i jego komisji specjalistów wojskowych i cywilnych, których współpraca okaże się konieczna. Przewodniczącym Komisji jest szef departamentu przemysłu wojennego M. S. W. Członkowie komitetu doradczego za czynności swoje nie będą pobierali żadnego wynagrodzenia. Równocześnie Minister Spraw Wojskowych zarządził rozwiązanie Komitetu przemysłowego, powołanego z łona Centralnego Związku Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów do współpracy w Ministerstwie Spraw Wojskowych.

O WYKORZYSTANIE PODKARPACKICH LASÓW I BOGACTW ZIEMSKICH. W Ameryce utworzył się onegdaj amerykański związek ekonomiczny; kierownicy tego związku reprezentują sfery Rusinów amerykańskich. Zamiarem Związku jest wejść w gospodarcze stosunki z Rusią Podkarpacką w celu podniesienia kulturalnego Rusinów tamtejszych, oraz wykorzystania bogactw ziemskich, szczególnie węgla i wód mineralnych, a nadto udoskonalenia ruskiego przemysłu drzewnego.

NOWE CUKROWNIE. Jak się dowiadujemy, przemysł cukrowniczy zamierza przystąpić do budowy nowych cukrowni. Specjalnie wyzyskaną ma byc w tym celų Małopolska. I tak w Dębicy. woj. krakowskie, w Poturzycach koło Sokala, w Horodence pod Kołomyją. Również stanie cukrownia w Potuszynie woj. lubelskim pod Hrubieszowem.

POLSKO-FIŃSKA UMOWA HANDLOWA. W najbliższych dniach zostanie podpisana polsko-fińska umowa handlowa. Umowa ta oparta jest na zasadzie największego uprzywilejowania i obejmuje oprócz spraw dotyczących przemysłu i handlu również zagadnienia żeglugowego. Ze względu na rozwijające się w szybkim tempie handlowe i żeglugowe stosunki z Finlandją umowa polsko-fińska będzie miała dla obu stron bardzo doniosłe znaczenie.

CELNE ZNIŻKI KONWENCYJNE. Stosownie do umów handlowych, zawartych między Polską, Francją, Szwajcarją, Rumunją, Austrją i Włochami, towary wysłane pocztą z wymienionych krajów do Polski, mogą korzystać z celnych zniżek konwencyjnych, o ile przesyłki towarów będą zaopatrzone w świadectwa pochodzenia danego kraju. Świadectwo pochodzenia winno być dołączone do dokumentów pocztowych. Adresaci, którzy świadectwo otrzymali pocztą listową, mogą celem uzyskania zniżki celnej konwencyjnej, przedłożyć je w czas właściwemu urzędowi pocztowo-celnemu lub zgłosić zastrzeżenie, że świadectwo pochodzenia zostanie w krótkim czasie przedłożone.

PRODUKCJA MEBLI GIĘTYCH. W przemyśle meblowym czynnych jest obecnie w Polsce 13 fabryk, zatrudniających 5000 robotników. Miesięczna produkcja wynosi około 175 tysięcy sztuk mebli, z czego 60 prc. przeznaczone jest na eksport.

KORZYSTNE ZBIORY TYTONIOWE W JUGOSŁAWJI. Zbiory tytoniowe b. roku wypadły w Jugosławji o wiele korzystniej niż w ub. roku. Zarząd monopolowy postanowił wobec tego zezwolić, o ile tylko zapotrzebowania krajowe będą pokryte, eksportować 3000 kg. tytoniu zagranicę.

SPRZEDAŻ ZA WALUTĘ WYSOKOCENNĄ. — Łódzka „Republika" donosi: Rząd polski prowadzi układy z zagranicą o sprzedaż znacznych ilości zboża i węgla kamiennego, wzamian za waluty wysokocenne i że ma zamiar użyć tych walut wysokocennych na ograniczenie inflancji i stabilizowania marki polskiej jeszcze przed Nowym Rokiem.

Z ZAGRANICY

POŻYCZKA FRANCUSKO-AMERYKAŃSKA DLA RUMUNJI. „Adveral" donosi, iż pewne francusko-amerykańskie konsorcjum zaproponowało Rumunji pożyczkę w kwocie 13 miljardów lei w celu zapewnienia sobie 7 prc. żąda konsorcjum to zastawu obszarów naftowych. z których zysk szacowanym jest na 2.5 miljardów lei rocznie.

NOWE USTAWY W RUMUNJI W SPRAWIE WYWOZU WALUT. Rumuńskie ministerjum finansów ogłosiło, iż zabieranie walut przy wyjeździe z Rumunji jest zezwolone w następujących ilościach: 100 dolarów, 100 franków franc., 1000 kc., 1000 dynarów, 1000 greckich drahm, 25 ft. szterl. i 40 lirów tureckich. Wywóz niemieckiej i polskiej marki oraz austrjackiej i węgierskej korony jest zezwolona w dowolnej ilości.

Na zabieranie ze sobą większych ilości obcych walut jest potrzebne specjalne zezwolenie naczelnego urzędu celnego.

WIELKI PRZYPŁYW OBCYCH WALUT DO WĘGIERSKIEJ CENTRALI DEWIZ. Węgierska centrala dewiz liczy z okazji państwowych dostaw zboża na większe wpływy we frankach szwajcarskich. W styczniu jest spodziewanych 3.4 miljonów, w dalszych miesiącach 25—30 miljonów. Młyny budapeszteńskie eksportują większe ilości mąki, płatne w czesko-słowackich koronach. Otrzymały one już tytułem na większe zamówienia zaliczkę w kwocie 10 miljonów kor. czeskich.

STAN FINANSÓW WĘGIERSKICH! Wykaz węgierskiego instytutu not wykazuje, iż w trzecim tygodniu Października zwiększył się obieg not, jakkolwiek w mniejszym stopniu niż ubiegłych tygodni. Cyrkulacja wzrosła o 16 i pół miljardów na 667 miljardów. Zapas metalowy zwiększył się natomiast o 67.000 k. węg. i wynosi obecnie około 23 miljonów k. węg.

WYWÓZ Z ZAGŁĘBIA RUHRY. Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, iż według doniesienia Radcy Handlowego w Paryżu, wobec zniesienia oporu biernego w Ruhrze przez rząd niemiecki ustaje w zupełności substytucja odbiorcy polskiego producentowi niemieckiemu przy uzyskaniu pozwoleń wywozowych z obszaru okupowanego w Nadrenji do Polski.

Wobec tego niezbędnem jest, aby wszystkie zainteresowane firmy polskie, które zamówiły odpowiednie towary w Ruhrze, zwróciły się bezpośrednio do swoich dostawców niemieckich z żądaniem uzyskania pozwoleń wywozowych na dokonane obstalunki, bez względu, czy towar został zamówiony przed, czy po 1 lutego b. r. W razie odmowy załatwienia sprawy w powyższy sposób przez dostawcę niemieckiego, firmy polskie winny sprawę sporną przekazać do trybunału, z uwagi na brak przeszkód prawnych dla dostawców niemieckich przy staraniu się o pozwolenia wywozowe.

DŁUG NIEMIECKI Z POWODU INFLACJI. Od dn. 6 do 13 bm. długi niemieckie z powodu emisji banknotów zwiększyły się o 43 kwatryljonów czyli o 77%. I tak w b. m.: 8 wypuszczono w Niemczech — 6.726 tryljonów mk.; 9 — 4.211 trylj. mk.; 11 — 9.279 trylj. mk.; 12 — 7.128 trylj. mk.; 13 — 21.026 trylj. mk. — W dniu 13 bm. wynosi bieżącydług niemiecki 136 kwatryljonów, 576.820 miljardów, 98.006.850 mk. papierowych. Według kursu jednak z dnia 16 października dług ten przedstawiał tylko wartość około 135 miljonów mk. złot. albo 527 miljonów franków francuskich papierowych.

KRYZYS W HOLANDJI. Holandja znajdując się podczas wojny w warunkach bardzo pomyślnych pod względem rozwoju swojego handlu, obecnie zaczyna podupadać. Ostatni handlowy bilans wykazuje 600 miljonów guldenów strat. Cennik hurtowy obniżył się z 390 prc. 1913 r. do 155 prc. Mały zarobek warstw pracujących bankructwo posiadających silna depresja na rynku frachtowym i przenikanie obfitych kapitałów zagranicznych do przedsiębiorstw holenderskich wciąga Holandję w wir anarchji gospodarczej.

ZNIESIENIE SKANDYNAWSKIEJ KONWENCJI MONETARNEJ. Onegdaj odbyła się w Chrystianji konferencja monetarna w sprawie skandynawskiej konwencji monetarnej. Po trzydniowych obradach została przyjętą jednogłośnie rezolucja, tj. artykuł dodatkowy do konwencji z r. 1873, wedle którego każde z trzech państw, biorących udział w konwencji ma prawo bić monety, które muszą być jednakoż tylko przyjmowane w kraju, w którym zostały wybite. Postanowienie to zostanie natychmiast po ratyfikacji tegoż przez rady państwowe pojedyńczych krajów skandynawskich wprowadzone w życie.

SKANDYNAWJA A GOSPODARKA PAŃSTW BAŁTYCKICH. Najpoważniejsze grupy finansowe Szwecji i Norwegji zorganizowały skandynawsko-bałtycki bank z kapitałem 10 miljonów koron szwedzkich. Centrala tego banku znajdować sie będzie w Sztokholmie, zaś w Kownie, Rydze i Rewlu uruchomiono bałtyckie oddziały bankowe. Bank ten postawił sobie za zadanie finansowania impres przemysłowo-handlowych państw bałtyckich.

ROZMAITOŚCI

250-MILOWE WYŚCIGI W KANSAS CITY. W autodronie Kansas City walczyło onegdaj 14 najrozmaitszych amerykańskich jeźdźców wyścigowych o mistrzostwo Ameryki w biegu 250-milowym (420.327 km.) Wyścigi wygrał Fengler, który osiągnął szybkość przeciętną 182 km. na godzinę.

TYTOŃ JAKO LEKARSTWO PRZECIW PEDAGRZE. Włoch, doktor di Gaglia cierpiał ogromnie na napady pedagry. Wziąwszy pewnego razu do ręki fajkę, puścił przypadkiem kłąb dymu w chore miejsce, co spowodowało nagłe zmniejszenie się bólu, a po kilku minutach zniknął on zupełnie. Miejsce obolałe było natomiast pokryte grubym potem. Od tego czasu pedagra więcej nie wróciła. De Gaglia polecił zaś swój przypadkiem odkryty sposób leczenia innym chorym na pedagrę z równym skutkiem. Jest więc nadzieja, że zapomocą łatwiej i taniej kuracji ludzie będą mogli leczyć się z pedagry.

LICYTACJA FORTECY. Stara francuska forteca w Pirenejach Saint Jean-Pied de Ford ma zostać w dniu 15 b. m. wystawioną na publiczną licytację. Forteca ta była ostoją jeszcze w walce z Maurami. Napoleon umieszczał w niej nawet silny garnizon.

NAJBOGATSZY CZŁOWIEK NA ŚWIECIE. Ministerjum skarbu Stanów Zjednoczonych położyło kres legendom, jakoby najbogatszymi ludźmi na świecie byli Ford i Rockefellèr. Królem miljarderów okazał się Pierpont Morgan, płaci on podatek dochodowy od sumy 10 miljonów dolarów rocznie, czyli 175,000,000,000.000. mkp.

WĘDRÓWKA OBŁĄKANEJ PO DACHU. Przed kilku dniami zauważyli przechodnie, że w gmachu telefonów w Berlinie wychyliła się z okna na poddaszu jakaś postać kobieca, wdrapała się po rynnie na dach i zaczęła po nim niespokojnie biegać. Była to urzędniczka telefonów, która dostała nagłego obłędu.

Wezwano na pomoc straż ogniową, która jednak po całogodzinnem poszukiwaniu nie znalazła obłąkanej na dachu. Dopiero około 2 w nocy zatrzymano nieszczęśliwą na oddalonej ulicy. Dotąd nie udało się ustalić, w jaki sposób zeszła z dachu.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.